BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN ĐÌNH THỌ

GIÁO TRÌNH

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRONG KINH DOANH

$$\alpha_H = \frac{k^2 Var(\tau)}{Var(H)}$$

$$= \frac{k(k-1)kVar(\tau)}{(k-1)Var(H)}$$

$$= \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[\frac{k^2 Var(\tau) - kVar(\tau)}{Var(H)}\right]$$

$$= \left(\frac{k}{k-1}\right)\left[\frac{k^2 Va \qquad\qquad Var(\varepsilon_i)}{}\right]$$

* S K V 1 1 5 1 5 7 *

SÁCH MƯỢN KHÔNG CHO MƯỢN THƯ VIỆN

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

650.072
N573-T49

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HCM

Biên soạn:
NGUYỄN ĐÌNH THỌ

Giáo trình

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRONG KINH DOANH

(Ấn bản lần thứ hai)

THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐHSPKT
SKV 115157

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

MỤC LỤC

Mục lục i

Lời nói đầu xxi

Chương 1:

TỔNG QUAN VỀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC 1

1.Nghiên cứu khoa học 5

1.1.Khái niệm về nghiên cứu khoa học 5

1.2.Nghiên cứu hàn lâm và ứng dụng 6

2.Các trường phái nghiên cứu khoa học 9

2.1.Suy diễn và qui nạp 9

2.2.Định tính, định lượng và hỗn hợp 11

2.3.Hệ nhận thức và trường phái nghiên cứu khoa học 11

3.Lý thuyết khoa học 18

3.1.Các thành phần của lý thuyết khoa học 19

3.2.Các tiêu chuẩn đánh giá một lý thuyết khoa học 22

3.2.1.Yếu tố cấu thành 27

3.2.2.Mối quan hệ giữa các khái niệm nghiên cứu 28

3.2.3.Khả năng tổng quát hóa của lý thuyết 28

3.2.4.Đóng góp của lý thuyết về mặt lý luận và thực tiễn 28

3.2.5.Kiểm định được 2
4.Nghiên cứu, xây dựng và kiểm định lý thuyết khoa học 3
4.1.Qui trình nghiên cứu xây dựng lý thuyết khoa học 3 5.T
4.2.Qui trình nghiên cứu kiểm định lý thuyết khoa học ..... 3 TÓ
4.3.Qui trình hỗn hợp: xây dựng và kiểm định lý thuyết ..... 3 CÂ
4.4.Dữ liệu để xây dựng và kiểm định lý thuyết khoa học ..... 3 TÀ
TÓM TẮT CHƯƠNG 1 3
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 1 ..... 4 CH
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 1 ..... 4 PH

1.

Chương 2:

VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU 4

1.Vấn đề nghiên cứu 4
2.Ý tưởng, vấn đề, mục tiêu, câu hỏi và giả thuyết 4
3.Xác định vấn đề nghiên cứu 4
4. Đối tượng nghiên cứu 5
4.1.Cá nhân 5
4.2.Nhóm và tổ chức 5
4.3.Mối quan hệ 5
5.Tổng kết lý thuyết 55
5.1.Tổng kết lý thuyết và vai trò của nó 55
5.2.Qui trình tổng kết nghiên cứu 59
5.3.Minh họa về tổng kết và xác định vấn đề nghiên cứu 60
5.3.1.Xác định vấn đề nghiên cứu dựa chính vào lý thuyết 60

5.3.2.Xác định vấn đề nghiên cứu: lý thuyết và thị trường 65
5.3.3.Xác định vấn đề nghiên cứu: lý thuyết và phương pháp 73
6.Tài liệu thảm khảo: cách trích dẫn và liệt kê 76
TÓM TẮT CHƯƠNG 2 86
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 2 88
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 2 90

Chương 3:

PHƯƠNG PHÁP ĐỊNH TÍNH 91

1.Nghiên cứu định tính trong xây dựng lý thuyết khoa học 92
1.1.Phương pháp và công cụ nghiên cứu định tính 93
1.2.Vấn đề, mục tiêu và lý thuyết trong nghiên cứu định tính 94
1.3.Tổng kết và sử dụng lý thuyết trong nghiên cứu định tính 97
2.Phương pháp GT 98
3.Phương pháp tình huống 100
4.Dữ liệu và thu thập dữ liệu định tính 103
4.1.Bản chất dữ liệu trong nghiên cứu định tính 103
4.2.Chọn mẫu trong nghiên cứu định tính 103
4.3.Công cụ thu thập dữ liệu định tính 105
4.3.1.Quan sát 108
4.3.2.Thảo luận tay đôi 109
4.3.3.Thảo luận nhóm 118
4.3.4.Một số chú ý trong thu thập dữ liệu định tính 112
5.Phân tích dữ liệu định tính 113

5.1.Mô tả hiện tượng 11
5.2.Phân loại hiện tượng 11
5.3.Kết nối dữ liệu 11
6.Ví dụ minh họa nghiên cứu định tính 12
7.Giá trị của sản phẩm định tính 12
8.Đề cương nghiên cứu định tính 12
TÓM TẮT CHƯƠNG 3 12
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 3 13
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 3 13

Chương 4:

PHƯƠNG PHÁP ĐỊNH LƯỢNG 13
1.Nghiên cứu định lượng trong kiểm định lý thuyết khoa học 13
1.1.Các dạng biến trong nghiên cứu định lượng 13
1.2.Phương pháp và công cụ nghiên cứu định lượng 13
1.3.Dữ liệu sử dụng trong nghiên cứu định lượng 13
1.3.1.Dữ liệu đã có sẵn 13
1.3.2.Nhóm 2: Dữ liệu chưa có sẵn 13
1.3.3.Dữ liệu chưa có trên thị trường 14
1.4.Vấn đề, mục tiêu và lý thuyết trong nghiên cứu định lượng 14
1.5.Tổng kết và sử dụng lý thuyết trong định lượng 14
1.6.Chọn mẫu trong nghiên cứu định lượng 15
1.7.Công cụ thu thập dữ liệu 15
2.Khảo sát 15

3.Thử nghiệm 153
3.1.Một số khái niệm cơ bản trong thử nghiệm 154
3.1.1.Biến thử nghiệm 154
3.1.2.Đơn vị thử nghiệm 155
3.1.3.Hiện trường thử nghiệm 156
3.2.Giá trị của thử nghiệm 156
3.2.1.Các dạng giá trị 156
3.2.2.Nguyên nhân làm giảm giá trị của thử nghiệm 157
3.3.Một số thử nghiệm cơ bản 160
3.3.1.Mô hình bán thử nghiệm 160
3.3.2.Mô hình thử nghiệm thực sự 162
3.4.Một số thử nghiệm mở rộng 165
3.4.1.Thử nghiệm ngẫu nhiên hoàn toàn 165
3.4.2.Thử nghiệm khối ngẫu nhiên 167
3.4.3.Thử nghiệm thừa số 169
4.Đề cương nghiên cứu định lượng 170
TÓM TẮT CHƯƠNG 4 173
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 4 175
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 4 176

Chương 5:
PHƯƠNG PHÁP HỖN HỢP 177

1.Hỗn hợp trong nghiên cứu khoa học 178
2.Thiết kế kết hợp trong phương pháp hỗn hợp 179

3.6.Hiệu quả chọn mẫu 217
4.Qui trình chọn mẫu 218
4.1.Xác định đám đông nghiên cứu 218
4.2.Xác định khung mẫu 219
4.3.Xác định kích thước mẫu 219
4.4.Các phương pháp chọn mẫu 220
4.5.Tiến hành chọn mẫu 222
5.Các phương pháp chọn mẫu theo xác suất 222
5.1.Chọn mẫu theo phương pháp ngẫu nhiên đơn giản 222
5.2.Chọn mẫu theo phương pháp hệ thống 223
5.3.Chọn mẫu theo phương pháp phân tầng 225
5.4.Chọn mẫu theo phương pháp chọn theo nhóm 226
6.Các phương pháp chọn mẫu phi xác suất 228
6.1.Chọn mẫu theo phương pháp thuận tiện 228
6.2.Chọn mẫu theo phương pháp phán đoán 229
6.3.Chọn mẫu theo phương pháp phát triển mầm 229
6.4.Chọn mẫu theo phương pháp định mức 230
TÓM TẮT CHƯƠNG 6 234
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 6 236
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 6 239

Chương 8:

ĐO LƯỜNG KHÁI NIỆM NGHIÊN CỨU 277

1.Đo lường trong kiểm định lý thuyết khoa học 278

2.Khái niệm nghiên cứu và thang đo chúng 279

2.1.Bậc của khái niệm 280

2.1.1.Khái niệm bậc nhất 280

2.1.2.Khái niệm bậc cao 281

2.1.3. Thang đo tổng quát 287

2.2.Các dạng đo lường khái niệm nghiên cứu 288

3.Tính chất của đo lường 291

3.1 Độ tin cậy 292

3.2.Giá trị nội dung và tính đơn hướng 293

3.3.Giá trị hội tụ và giá trị phân biệt 293

3.4.Giá trị liên hệ lý thuyết và giá trị tiêu chuẩn 294

4.Xây dựng thang đo cho các khái niệm nghiên cứu 295

4.1.Xây dựng tập biến quan sát 297

4.2.Đánh giá sơ bộ thang đo 300

4.3.Đánh giá chính thức thang đo 301

4.4.Một số vấn đề cần chú ý thêm về thang đo 302

5.Sai lệch trong đo lường do phương pháp 304

5.1.Các dạng sai lệch do phương pháp 305

5.2.Biện pháp khắc phục CMV 306

TÓM TẮT CHƯƠNG 8 310

CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 8 313

5.1.Ước lượng không chệch và hiệu quả của chúng 325
5.2.Ước lượng quãng 326
5.3.Ví dụ về ước lượng quãng 326
5.3.1.Ước lượng trung bình đám đông 326
6.Kiểm định thống kê 329
6.1.Các bước kiểm định giả thuyết nghiên cứu 329
6.2.Giá trị p 332
6.3.Sai lầm trong quyết định khi kiểm định thống kê 333
6.4.Mối quan hệ giữa α và 334
6.5.Ví dụ kiểm định trung bình 335
7.Mối quan hệ giữa hai biến ngẫu nhiên 338
7.1.Hiệp phương sai và hệ số tương quan 338
7.2.Các dạng hệ số tương quan 339
7.2.1.Tương quan từng phần 339
7.2.2.Tương quan bán phần 341
7.3.Một số qui tắc về hiệp phương sai 342
8.Sử dụng SPSS để tính hệ số tương quan 343
TÓM TẮT CHƯƠNG 9 344
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 9 346
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 9 347

Chương 10:

CRONBACH ALPHA VÀ ĐÁNH GIÁ ĐỘ TIN CẬY THANG ĐO 349

1.Giá trị và sai số đo lường 350

2.2.3.Hiệp phương sai giữa Xi và Xj 388
2.3.Mô hình EFA hai nhân tố tương quan 390
2.3.1. Phương sai của Xi 391
2.3.2.Hiệp phương sai của Fi và Xj 393
2.3.3.Hiệp phương sai giữa Xi và Xj 394
2.4.Ma trận EFA 396
3.Ví dụ đánh giá thang đo bằng EFA 397
3.1.Thang đo đơn hướng: một nhân tố 397
3.2.Thang đo đơn hướng: hai hay nhiều nhân tố 399
3.2.1.Sử dụng PCA với Varimax 400
3.2.2.Sử dụng PAF với Promax 403
4.Các dạng phân tích EFA và ứng dụng 408
4.1.Nhân tố chung và thành phần chính 408
4.2.Chọn số lượng nhân tố 410
4.2.1.Tiêu chí eigenvalue 410
4.2.2.Tiêu chí điểm gãy 410
4.2.3.Chọn trước số lượng nhân tố 411
4.3.Quay nhân tố 411
5.Điều kiện để phân tích EFA 412
5.1.Mức độ quan hệ giữa các biến đo lường 412
5.1.1.Kiểm định Bartlett 413
5.1.2.Kiểm định KMO 414
5.2.Kích thước mẫu 415
5.3.Tạo biến cho nhân tố 415

3.So sánh ba trung bình trở lên: mô hình ANOVA 441
3.1.Mô hình ANOVA..... 442
3.2.ANOVA một chiều 445
3.2.1.Trường hợp các đám đông có phân bố chuẩn..... 445
3.2.2.Ví dụ ANOVA một chiều: dữ liệu thử nghiệm..... 448
3.2.3.Ví dụ ANOVA một chiều: dữ liệu khảo sát..... 451
3.2.4.Kiểm định hậu ANOVA 453
3.2.5.Sử dụng SPSS: ANOVA một chiều 454
3.2.6.ANOVA một chiều: đám đông không có phân bố chuẩn 454
3.2.7.Ví dụ kiểm định Kruskal-Wallis..... 455
3.2.8.Sử dụng SPSS: kiểm định Kruskal-Wallis..... 457
3.3.ANOVA hai chiều: đơn quan sát 458
3.3.1.Mô hình ANOVA hai chiều đơn quan sát 458
3.3.2.Ví dụ ANOVA hai chiều: thử nghiệm khối ngẫu nhiên..... 461
3.3.3.Sử dụng SPSS: ANOVA hai chiều đơn quan sát..... 463
3.4.ANOVA n chiều: thử nghiệm thừa số..... 464
3.4.1.Mô hình ANOVA hai chiều: thử nghiệm thừa số..... 464
3.4.2.Ví dụ ANOVA hai chiều: thử nghiệm thừa số..... 468
3.4.3.Các dạng tổng biến thiên..... 472
3.4.4.Sử dụng SPSS: ANOVA hai chiều thử nghiệm thừa số..... 473
3.5.ANOVA cho thử nghiệm đo lường nhiều lần..... 473
3.5.1.Mô hình ANOVA một chiều: đo lường nhiều lần..... 474
3.5.2.Ma trận hiệp phương sai Yi..... 475
3.5.3.Ví dụ ANOVA một chiều đo lường nhiều lần 476

3.2.1.Trọng số hồi qui chưa chuẩn hóa 510
3.2.2.Trọng số hồi qui đã chuẩn hóa 511
3.3.Hệ số phù hợp mô hình 512
3.3.1.Hệ số xác định trong đám đông 512
3.3.2.Hệ số xác định trong mẫu 513
3.3.3.Kiểm định mức độ phù hợp của mô hình 514
3.3.4.Hệ số xác định điều chỉnh 516
3.4.Đa cộng tuyến 517
3.5.Mô hình hồi qui bội MLR trong kiểm định giả thuyết 518
3.5.1.Kiểm tra sự phù hợp của mô hình và biến 519
3.5.2.Kiểm tra sự phù hợp của giả định 519
3.5.3.Kích thước mẫu 520
3.5.4.Chiến lược phân tích 521
3.5.5.Ví dụ minh họa 524
4.Phân tích MLR với SPSS 530
TÓM TẮT CHƯƠNG 13 532
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 13 534
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 13 536

Chương 14:

MÔ HÌNH HỒI QUI VỚI BIẾN ĐỘC LẬP ĐỊNH TÍNH: ANOVA, ANCOVA VÀ HỒI QUI 537

1. Vấn đề nghiên cứu 538
2. Biến định tính 539

3.3.Ví dụ minh họa về PATH 583
Biến trung gian, biến điều tiết và biến kiểm soát 587
4.1.Mô hình biến điều tiết, trung gian và kiểm soát 587
4.2.Phân tính biến trung gian 588
4.3.Phân tích biến điều tiết 593
4.3.1.Các dạng biến điều tiết 593
4.3.2.Phân tích biến điều theo nhóm 595
4.3.3.Phân tích biến điều tiết hỗn hợp và thuần túy 601
4.3.4.Khám phá biến điều tiết 608
4.4.Phân tích biến kiểm soát 615
5. Phân tích biến điều tiết với SPSS 619
5.1.Phân tích biến điều tiết theo nhóm với SPSS 619
5.2.Phân tích biến kiểm soát, điều tiết thuần túy và hỗn hợp 619
TÓM TẮT CHƯƠNG 15 620
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ THẢO LUẬN CHƯƠNG 15 622
TÀI LIỆU ĐỌC THÊM CHƯƠNG 15 624
TÀI LIỆU ĐÃ DẪN 625

TÌM ĐỌC

NGUYỄN ĐÌNH THỌ - NGUYỄN THỊ MAI TRANG

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRONG

QUẢN TRỊ KINH DOANH

NHÀ SÁCH KINH TẾ TUẤN MINH
Cơ sở 1 : 23 ĐÀO DUY TỪ, F.5, Q.10, TP.HCM
ĐT: 08.38.531.424
Cơ sở 2 : 237 Điện Biên Phủ, F.6, Q.3, TP.HCM
ĐT: 08.38.229.019

Giá: 168.000đ